

Παρουσιάζεται δασκάλα να διαβάζει βιβλίο σε μια ομάδα παιδιών

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ 11^{ΟΥ} & 63^{ΟΥ} ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Εισαγωγή στη μέθοδο «Κείμενο για όλους - Easy to read»*

Για τον πλήρη οδηγό της μεθόδου απευθυνθείτε στο Τμήμα Ένταξης

T. 43 05-02-2015

Εισαγωγή

Το να μπορεί κάποιος να διαβάζει και να ενημερώνεται θεωρείται αναφαίρετο δημοκρατικό δικαίωμα. Είναι ζωτικής σημασίας να είναι κάποιος ενήμερος προκειμένου να συμμετέχει στη δημόσια ζωή, σε συζητήσεις στο χώρο εργασίας και να μπορεί να ρυθμίζει την προσωπική του ζωή. Τα τελευταία χρόνια η UNESCO και η IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) προσπαθούν να επιστήσουν την προσοχή της παγκόσμιας κοινότητας στην ανάγκη να καλλιεργηθεί η φιλαναγνωσία και να καταπολεμηθεί ο αναλφαβητισμός.

Παρότι έχει γίνει σημαντική πρόοδος στην καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, εντούτοις ένα μέρος του πληθυσμού αδυνατεί να διαβάσει ή δυσκολεύεται σοβαρά εξαιτίας αναπηριών ή άλλων λόγων, π.χ. λόγω νοητικής υστέρησης, αυτισμού, αφασίας, κώφωσης ή δυσλεξίας. Επιπλέον, άνθρωποι με κοινωνικά προβλήματα και ψυχικά νοσήματα αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης στο γραπτό και προφορικό λόγο. Στην ίδια κατηγορία θα πρέπει να εντάξουμε και τους μετανάστες, οι οποίοι βρίσκονται σε μειονεκτική γλωσσικά θέση, δεδομένου ότι πρέπει να μάθουν μια ξένη γλώσσα, διαφορετική από τη μητρική τους, στα πρώτα χρόνια εγκατάστασής τους στη χώρα υποδοχής. Στην επίλυση των προβλημάτων αυτών μπορεί να βοηθήσει η μέθοδος «Κείμενο για Όλους»¹. Ο καινούριος νόμος για την ειδική αγωγή, ο 3699/2008, ορίζει στο άρθρο 2.5δ την αρχή του *Σχεδιασμού για Όλους* ως υποχρεωτική για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων, υλικού, εξοπλισμού, υποδομών αλλά και για την ανάπτυξη όλων των πολιτικών και διαδικασιών των Σ.Μ.Ε.Α.Ε. και Κ.Ε.Δ.Δ.Υ. Θεωρούμε ότι η χρήση της μεθόδου «Κείμενο για Όλους» είναι ένα εργαλείο που ακολουθεί τις αρχές του καθολικού σχεδιασμού και μπορεί να συμβάλλει στον εγγραμματισμό όλων εκείνων των ομάδων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κατανόηση κειμένου.

Τι είναι η μέθοδος «Κείμενο για Όλους»;

Ουσιαστικά πρόκειται για μια μέθοδο μεταγραφής κειμένου που όχι μόνο διευκολύνει την ανάγνωση αλλά κυρίως την κατανόηση. Δεν πρόκειται απλώς για αποκωδικοποίηση λέξεων αλλά για μέθοδο που επιτρέπει στο χρήστη να αποκτήσει γνώση και πάνω απ' όλα να έχει μια εμπειρία που κινητοποιεί το νου¹. Μέσω της μεθόδου αυτής δίνουμε την ευκαιρία σε ανθρώπους που αντιμετωπίζουν κωλύματα στην πρόσβασή τους στο γραπτό λόγο, εξαιτίας των προβλημάτων που προαναφέραμε, να διαβάζουν, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους, να αναπτύσσονται, να έρχονται σε επαφή με μνημεία του λόγου, τα οποία υπό άλλες συνθήκες δε θα τους ήταν προσιτά, να αισθάνονται κύριοι της ζωής τους.

Γενικές οδηγίες χρήσης της μεθόδου¹.

Το αν κάποιο κείμενο είναι εύκολα κατανοητό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ικανότητες και την εμπειρία του αναγνώστη. Με τη μέθοδο «Κείμενο για Όλους» δεν επιδιώκουμε να κατασκευάσουμε ένα κείμενο το οποίο θα είναι προσβάσιμο από όλους ανεξαιρέτως τους αναγνώστες αλλά να προσαρμόσουμε το κείμενο στις ανάγκες της εκάστοτε ομάδας-στόχου. Εντούτοις, υπάρχουν κάποιες γενικές αρχές που θα πρέπει να ακολουθήσουμε¹.

Πριν ξεκινήσουμε θα πρέπει να σκεφτούμε ποια είναι η ομάδα-στόχος, τι θέλουμε να γράψουμε, ποιο στόχο θα εξυπηρετεί το κείμενό μας, τι θέλουμε να επισημάνουμε και με ποια λογική σειρά, αν θα χρησιμοποιήσουμε και σε τι ποσοστό εικόνες.

- Γράφουμε με κυριολεξίες και αποφεύγουμε τις μεταφορές.
- Μπορούμε να εξηγήσουμε και να περιγράψουμε και τις πιο περίπλοκες σχέσεις, αν ακολουθήσουμε ένα πλαίσιο λογικής και ευθύγραμμης χρονολογικής σειράς. Όσα αναφέρονται θα πρέπει να έχουν λογική συνέχεια.
- Η δράση θα πρέπει να είναι απλή και ευθεία, χωρίς μακρές εισαγωγές και χωρίς πολλούς χαρακτήρες.
- Βάζουμε τις λέξεις της ίδιας φράσης στην ίδια σειρά, π.χ.

Είμαι γκρινιάρης
και κανείς δε με αγαπάει,
είτε ο μικρός.

- Περιγράφουμε μια ιδέα σε κάθε πρόταση, για παράδειγμα: *Ο Μικρός ήταν πολύ λυπημένος.*
- Αποφεύγουμε δύσκολες λέξεις και προτιμούμε λέξεις του καθημερινού λεξιλογίου. Αν πρέπει να χρησιμοποιήσουμε ασυνήθιστες λέξεις, θα πρέπει να τις εξηγήσουμε με αναφορές στο περιεχόμενο. Όταν απευθυνόμαστε στον αναγνώστη, του λέμε αυτό ακριβώς που θέλουμε χρησιμοποιώντας τις απλούστερες λέξεις που αρμόζουν στην περίπτωση. Αυτό δε σημαίνει ότι θα χρησιμοποιήσουμε μόνο απλές λέξεις αλλά λέξεις που ο αναγνώστης καταλαβαίνει. Για παράδειγμα, αν παραθέσουμε την πρόταση «*Το κράτος κάνει υποχρεωτικό το Σχεδιασμό για Όλους*» θα πρέπει να εξηγήσουμε τον όρο *Σχεδιασμός για Όλους* κατά τρόπο απλούστερο, όπως: *Σχεδιασμός για όλους θα πει να φτιάχνω πράγματα που να μπορούν να τα χρησιμοποιούν εύκολα και οι ανάπηροι και αυτοί που δεν είναι ανάπηροι.*
Οι προτάσεις πρέπει να είναι μικρές.

* Κ. Αραμπατζή, 3/2009 Π.Ι. Τμ. Ειδ. Αγωγής/ Εκπ/σης